

Działania ochronne w rezerwacie Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego

2017-10-18

W listopadzie bieżącego roku w rezerwacie przyrody Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego rozpocznie się realizacja działań ochronnych wynikających z planu ochrony. Został on ustanowiony w 2016 r. przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie we współpracy z grupą naukowców i zarządzającym terenem, Lasami Miejskimi - Warszawa, przy współudziale lokalnych samorządów i społeczeństwa.

Zaplanowane prace mają na celu przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z obecnością gatunków niezgodnych z siedliskiem (obcych geograficznie i ekologicznie) oraz zniekształconą w wyniku działalności człowieka strukturą przestrzenną i wiekową drzewostanu.

Przed utworzeniem rezerwatu, na terenie Lasu Kabackiego prowadzono zwykłą gospodarkę leśną, obejmującą zarówno duże zręby, jak i zalesienia. Do sztucznych odnowień najczęściej wykorzystywano wówczas sosnę, co doprowadziło w efekcie do zmiany składu gatunkowego, stworzenia jednopiętrowych drzewostanów z panującą sosną w miejscach, gdzie naturalnie powinien być znacznie większy udział drzew liściastych np. dębów. W rezultacie doszło do uproszczenia składu gatunkowego lasu oraz jego struktury w stosunku do układów naturalnych, co stanowi zagrożenie dla jego stabilności.



Realizacja działań przewidzianych w planie ochrony pozwoli przebudować drzewostany w taki sposób, żeby stały się one bardziej odporne na czynniki abiotyczne, przede wszystkim wiatr, duże opady śniegu, nadmiar i niedobór wody, ale również choroby powodowane przez grzyby i zagrożenia związane z gradacją owadów. W konsekwencji możliwe będzie stopniowe przekształcenie zbiorowisk leśnych w kierunku wielogatunkowych, zróżnicowanych wiekowo i wysokościowo drzewostanów, zbliżonych charakterem do lasów naturalnych.

W runie na terenie rezerwatu Las Kabacki występują rzadkie i chronione gatunki roślin i grzybów, których przetrwanie i rozwój uzależnione są od dostępu do światła. Przegęszczenie drzewostanu, szczególnie duże zwarcie drzew, znacznie ogranicza w niektórych miejscach dopływ światła do najniższych warstw lasu. Dlatego też w planie ochrony założono konieczność przeprowadzenia cięć indywidualnie wybranych drzew zacieniających siedliska cennych roślin i grzybów. Odpowiednio zaplanowane prace, poprzez stworzenie czasowych powierzchni otwartych, poprawią jednocześnie warunki bytowania ptaków, płazów i gadów.

W ramach zaplanowanych prac nie mniej niż 20% wyciętej masy drzew musi pozostać w rezerwacie, zwiększając w ten sposób zasób martwego drewna. Wzrost ilości martwego drewna pozytywnie wpłynie na bioróżnorodność rezerwatu - martwe pnie drzew stanowią doskonałe siedlisko dla wielu gatunków ptaków, owadów, roślin, grzybów, porostów, a przede wszystkim służalców. Ponadto są one dogodnym schronieniem dla drobnych ssaków, zwiększają retencję wody, pośrednio użyźniając siedlisko. W celu ochrony cennych gatunków awifauny lęgowej na terenie rezerwatu pozostawione zostaną, bardzo ważne w ekosystemach leśnych, drzewa dziuplaste.

Staranny dobór drzew przeznaczonych do wycinki pozwoli zachować naturalne odnowienia i poprawić warunki rozwoju gatunków zgodnych z siedliskiem, czyli m. in. grabu, dębu, lipy, klonu. W miejscach, w których nie pojawiają się naturalne odnowienia, wykonywane będą nasadzenia. Zarówno naturalne, jak i sztuczne odnowienia będą wymagały zabiegów pielęgnacyjnych, polegających na zabezpieczeniu ich przed zgrzyzieniem, wykaszaniu roślinności zielnej zagłuszającej siewki i sadzonki, dosadzaniu drzew w przypadku uszkodzenia odnowień.

W planie ochrony rezerwatu przyrody Las Kabacki im. Stefana Starzyńskiego zapisane zostały również zadania związane z usuwaniem obcych gatunków drzew zagrażających rodzimym gatunkom. W ramach tych prac usuwane będą w szczególności robinie akacjowe, czeremchy amerykańskie, dęby czerwone i klony jesionolistne. Gatunki te wypierają rodzime, doprowadzając do degradacji podlegających ochronie zbiorowisk roślinnych.

Wszystkie zaplanowane prace obejmujące wycinkę będą wykonywane w czasie jesienno-zimowym, po okresie wegetacyjnym oraz po zakończeniu sezonu lęgowego ptaków. W ten sposób ograniczony zostanie wpływ prowadzonych działań zarówno na populację chronionych zwierząt, jak również chronione gatunki roślin.

Działania ochronne ukierunkowane na przebudowę drzewostanów i poprawę ich struktury prowadzone są od lat w rezerwach przyrody i przynoszą bardzo pozytywne efekty. Przykładem może być m. in.: skuteczne usuwanie czeremchy amerykańskiej z rezerwatu przyrody Rezerwat im. Bolesława Hryniewieckiego, prace poprawiające strukturę drzewostanów w rezerwacie Biele Chojnowskie, usuwanie dolnego piętra grabowego i wykaszanie odrostów w rezerwacie przyrody Brwilno czy zabiegi poprawiające stan świetlistej dąbrowy w rezerwacie Baranie Góry.

Działania polegające na wycinie drzew i krzewów w niektórych przypadkach są jedyną drogą do zachowania w dobrym stanie cennych siedlisk przyrodniczych, nie rzadko chronionych również prawem Unii Europejskiej. W wyniku realizowanych prac zwiększa się bioróżnorodność w obrębie chronionych obiektów przyrodniczych i ich otoczenia oraz rośnie szansa, że z tak chronionych wartości przyrodniczych będą mogły korzystać kolejne pokolenia.